

SALGET AV SKOGENE I NORD-TRØNDELAG OG NORSK LANDBRUKSPOLITIKK

NORSK LANDBRUKSPOLITIKK

Røyrvik 20. august 2013

Følgende står å lese i Meld. St. 9 (2011-2012):

"Regjeringen vil at ressursene på landbrukseiendommene skal bli bedre utnyttet for å bidra til å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Det er særlige utfordringer i områder med avstand til større markeder og nedgang i folketall, og det må settes et særlig politisk fokus på slike områder. Det er viktig med lokale og regionale initiativ, kreativitet og engasjement som fremmer ønsket utvikling. Det må legges til rette for at virkemidlene kan brukes ulikt i distrikt og i byområder. I pressområder er det særlig viktig å sikre et sterkt jordvern, mens utfordringene i utkantene er å legge til rette for bosetting. Formålene i lovverket, og virkemidlene i lovene har sammenheng med disse målene.

Målet i landbrukslovgivningen om at eier og bruker skal være den samme jf. omtalen i kapittel 10.6.2 tilsier at det bør stimuleres til at aktive brukere kan sikre seg eid tilleggsjord i form av jordbruksareal og skog."

Med denne politikken som grunnlag for norsk landbruk, skulle alt ligge til rette for et fremtidig levedyktig skog- og jordbruk i utkantstrøk, så også for grunneiere i Nord-Trøndelag.

BONDENS VENN?

Landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum er opptatt av å innføre blyhagl og å skyte all ulv, men hva med kjernen i landbrukspolitikken?

Foto: Ukjent

SALGET AV SKOGENE I NORD-TRØNDELAG – SVIKET MOT LAND- OG SKOGBRUKET

13. november 2003 solgte Norske Skog sine eiendommer i Nord-Trøndelag til ekteparet Anne Ulvig og Anders Kiær. Kontrakten ble signert bl.a. på det vilkår at enkeltteigene skulle videreselges til lokale grunneiere. Kjøpekontrakt av 13. november 2003 mellom Norske Skog og Ulvig/Kiær, pkt. 13.3, lyder i så måte:

"Kjøper forplikter seg til å legge til rette for et videresalg til lokale skogeiere av frittliggende enkeltteiger..."

Det ble altså gjort til en forutsetning for salget at lokale skogeiere skulle få muligheten til å styrke sin virksomhet gjennom kjøp av enkeltteiger, og denne forutsetning ble altså kontraktsfestet. Slik uttrykker Ulvig/Kiær seg i forbindelse med konsesjonssøknaden:

"I forståelse med¹ selgeren vil vi selge unna et betydelig antall enkeltteiger."

Ulvig/Kiær ikke bare aksepterte og forpliktet seg ved kontraktsvilkåret, men gjorde det også klart i sin konsesjonssøknad (091203) at vilkåret *ville* bli oppfylt. Kontraktsforpliktelsen ble naturlig nok lagt til grunn under behandlingen av konsesjonssaken, og Namsskogan kommune ga deretter konsesjon på følgende vilkår:

"Kjøper forplikter seg til å legge til rette for et videresalg til lokale skogeiere av frittliggende enkeltteiger og områder som arronderingsmessig vil gi bedre samfunnsmessig ganglige løsninger. Her vil Namsskogan kommunestyre minne kjøperne om punkt 13.3 i kjøpekontrakten: Kommunestyret forventer at de nye eierne vil innfri dette punktet overfor de lokale skogeierne."

Konsesjonsmyndigheten hadde altså - som vi ser – utvidet kravet om salg av eiendom som vilkår for konsesjon, og i utgangspunktet ser jo dette tilforlættelig ut. Sannheten om hva som skjedde i kullissene da Skogene i Nord-Trøndelag ble raidet av en liten finanselite fra Oslo, er det bare et fåtall mennesker som har brydd seg med å grave i. Ingen av disse er politikere.

Under den avsluttende budrunden høsten 2003 kjempet tilsynelatende tre parter om disse enorme arealene: Statsskog, Skogeierforeningen (Allskog) og finansmannen Ola Mæle. Samme dag som kontrakten mellom Norske Skog og Ulvig/Kiær ble inngått, ble det kjent i pressen at Mæle var lei seg for at han plutselig måtte kjempe "...*mot en ukjent*

¹ Hvilket betyr; Vi vil oppfylle kontraktens pkt. 13.3

tredjeperson" som hadde dukket opp som tilbyder, en *Mr. X*. Straks etter ble det kjent at det var ekteparet Ulvig/Kiær som var *Mr. X*, og det var også dette ekteparet som til slutt vant "budkampen". Ordet "budkampen" er satt i hermetegn, idet det i ettertid ble avdekket at det ikke eksisterte noen budkamp. Alt – budkamp, forhandlinger, kontrakt, forpliktelser, konsesjonssøknad, etterfølgende rettssaker osv – var en del av et nøye planlagt spill, planlagt og iverksatt av Ulvig/Kiær og Mæle. I uttalelser til pressen like etter at det ble kjent at Ulvig/Kiær hadde "vunnet", uttrykte Mæle at:

"Jeg er slått, men ikke utslått. Slike nederlag er det mange av i forretningslivet."

Det som *ikke* ble sagt i pressen var at Ulvig/Kiær og Mæle på forhånd hadde avtalt å kjøpe Skogene i Nord-Trøndelag, sammen, og med dette presse prisen ned, svindle og bedra konsesjonsmyndigheten, lure til seg konsesjon, hindre at lokale grunneiere skulle få noen av disse eiendommene, og deretter – i trygg forvissning om at ingen ville kunne ødelegge planen – dele byttet etter raidet seg imellom. Dette er det motsatte av å drive lovlig forretning.

At Ola Mæle hadde inngått hemmelig avtale med Ulvig/Kiær om kjøp av Norske Skogs eiendommer og derved hele tiden har vært sameier med Ulvig/Kiær (og følgelig medforpliktet under 2004-konsesjonen), er blitt bekreftet i Høyesteretts dom mellom Ulvig/Kiær og Mæle, se Rt-2006-1585. I denne forbindelse gjentar vi hva Anders Kiær, under forsikring, forklarte i Høyesterett:

(14) *"Det bestrides ikke at partene var enige om å by samme beløp 4. november ... og formålet var å hindre en budkamp. Det var uheldig å drive budene opp..."*

Om dette har Mæles prosessfullmektig forklart følgende:

(31) *"Det ville være meningsløst for Mæle å gi fra seg muligheten til å konkurrere på pris uten samtidig å være sikret en andel av de ettertraktete ressursene."*

At dette ulovlige forbundet og deres hemmelige avtale hadde til formål å hindre, innskrenke eller vri konkurransen, svindle konsesjonsmyndigheten (i vitneavhør i ovennevnte sak ble det slått fast at Mæle var en konsesjonsrisiko, hvilket var årsaken til at hans eierskap ble hemmeligholdt inntil konsesjon var gitt), bedra lokale grunneiere, og senere å profitere på overtredelsen, fremgår av partenes uttalelser i pressen og egne forklaringer for Høyesterett. Sannheten står – som en forstår – i sterk kontrast til Mæles falske uttalelser til pressen like etter at Ulvig/Kiær hadde fått tilslaget i november 2003:

"Jeg er ikke aktuell som kjøper av deler av eiendommen."

Manipuleringen gjennom pressen var helt sentral for å få gjennomført planen. Det måtte ikke bli kjent – spesielt ikke for konsesjonsmyndigheten – at Ulvig/Kiær faktisk hadde kjøpt skogene sammen med Mæle. 2. juni 2004 meldte Norske Skog at Ulvig/Kiær hadde fått konsesjon. Bordet var dermed dekket, og katten kunne slippes ut av sekken, og bare 14 dager senere dukket Mæle for første gang opp i retten hvor han gjorde krav på halvparten av Skogene i Nord-Trøndelag. Deretter fulgte en rekke rettsprosesser som strakte seg over flere år, også dette en del av den hemmelige planen om å få overtatt alt, til en billig penge, rett foran nesen på skogeierne i Nord-Trøndelag, og uten at myndighetene skulle ha en mulighet for, eller *mot* til å blande seg inn i spillet. Rettstvistspillet var i likhet med pressespillet også en sentral del av forbundets plan.

Det er ikke tvil om at de lange og dyre rettssakene som fulgte etter at Mæle dukket opp som medeier, skulle dekke over finanskobbelets vennskap, deres ulovlige forbund og planer, og derved i realiteten var et spill for galleriet. I forbindelse med en anmeldelse til ØKOKRIM i desember 2010, uttalte Mæle følgende til Namdalsavisa (050111):

"Vi har vært i flere rettssaker og brukt mye tid og ressurser i mange år. Det er merkelig at noen påstår at vi har samarbeidet."

Mæles uttalelse har nok falt i rent sinne over at noen har turt å blande seg inn i Nord-Trøndelags åpenbart største svindelsak, for her har jo Mæle helt glemt sitt hovedargument for Høyesterett i 2006, nemlig at de (som venner) hadde inngått avtale om å forpurre offentlige budrunder, og finansiere og kjøpe opp Norske Skogs eiendommer, sammen, og *det* til en billigst mulig penge. At kobbet har inngått avtale om at Mæle måtte holde seg i bakgrunnen inntil konsesjon var gitt, er åpenbar, jf Mæles uttalelser til pressen om at han ikke var aktuell som kjøper av eiendommene, vitneforklaringer i Høyesterett om at Mæle fremsto som en konsesjonsrisiko, samt det faktum at Mæle – først etter at konsesjon var i boks – spratt opp av esken og krevde 50 % av eiendomsmassen, og *det* i medhold av den hemmelige avtalen med Ulvig/Kiær. Ulvig/Kiær/Mæle har konspirert og har hittil lyktes, alene som følge av politikernes og myndighetenes unnfalighet til de kriminelle handlinger som er avdekket, omstendigheter som var helt avgjørende for at raidet skulle kunne gjennomføres.

Til tross for gjeldende kontraktsvilkår, konsesjonsvilkår og forpliktelser for øvrig, både overfor det offentlige så vel som overfor de lokale skogeierne, har Ulvig/Kiær/Mæle like fullt nektet å oppfylle kontrakts- og konsesjonsvilkåret. Per i dag er ikke én eneste enkeltteig solgt til lokale skogeiere. I stedet har enda en person dukket opp som medeier, Øystein Stray Spetalen. Hvor lenge han har lusket rundt i korridorene som eier, er ikke godt å si, men også hans eierskap i Skogene i Nord-Trøndelag er bevisst blitt holdt skjult inntil ny konsesjon var i boks høsten 2010. Denne konsesjonssaken er for øvrig ugyldig og er også gjenstand for strafferettslig etterforskning.

Bondefanger
Øystein Stray Spetalen

- Er svindelen i Norske Skog-saken oppdaget, eller slapp jeg unna? En spent Spetalen venter mens Stordalen leser opp enda en hyggelig melding fra myndighetene.

Foto: Dagbladet

KONSESJONEN AV 2004 GJELDER OG FORPLIKTER FORTSATT

Konsesjonen er ugyldig som følge av at konsesjonsmyndigheten ble ført bak lyset og skal følgelig trekkes tilbake, men før dette skjer vil konsesjonsvilkårene gitt av Namsskogan kommune i 2004 fortsatt gjelde. Det følger for øvrig av både kjøpekontraktens pkt. 13.3 så vel som av konsesjonsvilkåret at eierne av Skogene i Nord-Trøndelag er forhindret fra å forvalte over enkeltteigene på annen måte enn det som er blitt slått fast i ovennevnte klausuler. Skogeiernes rettighet i medhold av kjøpekontrakten, og som kontrakten er gjort betinget av, er en eiendomsrett, og skulle selvsagt – dersom kontrakten/skjøtet overhodet kunne tinglyses – ha vært tinglyst som nettopp *det*, en rettighet til deler av eiendomsmassen. Dette er ikke blitt gjort, hvilket er en tinglysningsfeil.

Tinglysningsloven § 14, annet ledd, redegjør for når et dokument – som er ment å gi hjemmel til eiendom – kan tinglyses: Dokumentet må enten gi uttrykk for et *ubetinget* eiendomserverv, eller så må det *tinglyses bevis* for at den betingelse som overtakelsen er gjort avhengig av, er oppfylt. Det fremgår av kjøpekontrakten at overdragelsen er betinget, og som vi vet er kontrakten ikke oppfylt. Overdragelsen skulle derfor ha blitt nektet tinglysing. Det er først etter oppfyllelse av disse eiendomsforhold – nevnt i kjøpekontraktens pkt. 13.3 og i konsesjonsvilkåret – at skjøtet kan tinglyses som et *ubetinget eiendomserverv*, for først da er betingelsene for den endelige overdragelse oppfylt og den endelige eiendomsrett avklart.

LANDBRUKSPOLITIKK OG UNNFALLENHET

Politikerne har ikke turt å pålegge finanseliten å etterleve vilkårene i verken kontrakt eller konsesjon, dette til stor skade for de lokale landbruksinteressene. I kjølvannet av finanselitens åpenbart straffbare raid i Nord-Trøndelag, ligger en rekke med skogeiere som hadde ønsket og håpet på å få sikret sitt ressursgrunnlag, samt eimen av en troløs politikk som er blitt benyttet til å dekke over finanselitens gradvise oppkjøp av landets ressurser. I realiteten står vi igjen med alle ingredienser av et helnorsk bondefangeri.

Landbruksminister Slagsvold Vedum: *Her i huset fyrer vi med ekte Trønderved. Ingen grunn til å spare for skal Ulvig/Kiær & Co kunne finansiere kjøpet av Norske Skogs eiendommer må de jo få lov å hugge og selge den veden de har kjøpt, og som ble betalt med den veden de nå selger. Det er typisk norsk å være god på slike "forretninger". Trist for de lokale skogeierne, men de har jo klart seg tidligere også. Foto: Siri Juell Rasmussen*

Aktiv landbruksminister: *Å bistå godseierne med å finansiere sine "kjøp" er en æressak, og da er det bare å løpe etter mer Trønderved*

Foto: Siri Juell Rasmussen

Vi avslutter med Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarseters omtale av Christen Sveaas' kamp mot konsesjonsloven og lokale myndigheter (DN 2009):

- Godseierne representerer det verste av dem som tror de kan ta seg til rette bare de har penger, sier Senterparti-leder Liv Signe Navarsete.

Navarsete mener bo- og driveplikten er viktig for å opprettholde distriktssamfunnene, og hun mener det er viktig at konsesjonsloven blir brukt, selv om det er kapitalsterke krefter som vil kjøpe.

- Vi vil ha likebehandling for kong Salomo og Jørgen hattemaker, sier Navarsete.

Hun mener at ved å fjerne konsesjonsloven vil det bli fritt frem for de pengesterke.

- Når godseierne kommer med sine penger, så skal lokalbefolkningen liksom bare være glad, takke og bukke og stå med luen i hånden. Godseierne uttrykker en sterk arroganse for lokalbefolkningen, mener Navarsete.

Hvor var Slagsvold Vedum da Navarsete kom med denne salven? Det Navarsete ikke sa var at konsesjonsloven ikke har noen reell betydning. Den blir – som i Ulvig/Kiær & Co-tilfellet – ignorert, alene fordi påtalemyndigheten og politikerne (lokalt som sentralt) ikke tør å gi seg i kast med finanseliten som jo sørger for at politikerne sitter der de sitter.

Spørsmålet som må stilles den politiske ledelse blir da om man skal la finansfyrstene – i strid med lov og uttalt politikk – overta landet bit for bit, eller i stedet bidra til å oppfylle regjeringens politikk ved å slå ring om lokalsamfunnet, den eksisterende bosetting og de lokale krefter som ønsker å styrke sitt – og derved også kommunens – næringsgrunnlag?

Hvilke konkrete tiltak vil landbruksministeren iverksette for å sikre regjeringens oppfyllelse av landbrukspolitikken listet opp i Stortingsmeldingen nevnt ovenfor, slik at lokale skogeiere kan få sikret seg de skogeiendommene som det gjennom kontrakt så vel som myndighetenes konsesjonsvilkår er bestemt at skal overdras til disse?

For mer lesing om skogsalget og hvordan finanseliten svindlet til seg skogene i Nord-Trøndelag, se artikkelen *Lokalt selvstyre eller godseiervelde? – Kampen om Norske Skogs eiendommer i Nord-Trøndelag*. Artikkelen kan leses ved å følge denne linken:

http://www.rettsnorge.com/artikler/2011/Oktober/241011_Lokalt_selvstyre_eller_Godseiervelde.htm